

nelse svarende til patentlovens § 3, stk. 3, hvorefter eneretten ikke omfatter udnyttelsen af genstande købt i butik, kan en sådan bestemmelse ikke opretholdes. Bestemmelsen, der blev indført med patentloven af 20. december 1967, har næppe haft videre praktisk betydning.

En begrænsning af eneretten, således som denne er beskrevet i stk. 1, følger af konsumtionsprincippet, der er fastslået i Fællesskabspatentkonventionens artikel 32 for fællesskabspatenter, i artikel 81 for nationale patenter og i artikel 86, stk. 3, for europæiske patenter.

Stk 4, 1. pkt., indebærer, at eneretten ikke omfatter handlinger angående produkter, efter at patenthaveren eller andre med hans samtykke har bragt dem i omsætning her i landet.

Det vil sige, at patenthaverens ret udtømmes (konsumeres) gennem det lovlige salg af de enkelte eksemplarer af det pågældende produkt eller lignende, som er omfattet af patentet.

Nordisk patentlovgivning indeholder ikke nogen udtrykkelig regel af dette indhold, men princippet er almindeligt anerkendt.

Med hensyn til betegnelsen »produkter« bemærkes, at det ikke er afgørende for konsumtionen, om det pågældende patent vedrører en genstand, en fremgangsmåde eller en bestemt anvendelse.

En patentbeskyttet genstand er »bragt i omsætning«, når den er overgivet til erhververen i forbindelse med salg, udlejning, pantsætning m. v.

Bestemmelsen vedrører »omsætning her i landet«. Det er imidlertid ikke udelukket, at der i særlige tilfælde kan indtræde konsumtion af den danske patentret i relation til produkter, der er bragt i omsætning i udlandet, således at de uanset det danske patent kan indføres her til landet. Sådanne spørgsmål må i sidste instans afgøres af domstolene.

Ved bestemmelsen i § 3, stk. 4, 1. punktum, indføres der, som det fremgår af det ovenfor anførte, ikke nogen ny regel i dansk patentlovgivning, men bestemmelsen er nødvendig som baggrund for reglen i stk. 4, 2. punktum, der tjener til gennemførelse af artikel 81 i Fællesskabets Patentkonvention.

Grundlaget for denne bestemmelse er konventionens artikel 32, der angår spørgsmålet, om og i hvilket omfang de rettigheder, der knytter sig til fællesskabspatentet, kan udøves, når det af patentet beskyttede produkt er bragt i omsætning inden for fællesmarkedet. De fleste af EF-landene anerkender begrebet konsumtion af patentretten.

Dette princip kan også gælde for fællesskabspatentet. De rettigheder, der knytter sig hertil, skal

være udtømt, når det af patentet beskyttede produkt er bragt i omsætning i en af staterne i De europæiske Fællesskaber af patenthaveren eller med hans samtykke, medmindre særlige i bestemmelsen angivne hensyn taler herimod.

Princippet er blevet bekræftet gennem EF-Domstolens afgørelser vedrørende nationale patenter, som f. eks. i retssagen 14/74 Centrafarm B.V./Sterling Drug Inc.

Det kræves, at omsætningen sker med patenthaverens udtrykkelige samtykke. Hidrører omsætningen fra indehaveren af en tvangslicens i henhold til artikel 46, indtræder konsumtion ikke, jfr. artikel 46, stk. 1, sidste punktum, der udelukker anvendelse af artikel 32 i tilfælde af markedsføring i lande, der ikke dækkes af tvangslicensen.

Et udtrykkeligt samtykke fra patenthaveren foreligger heller ikke, når en tredjemand overskrider de ham givne rettigheder til patentet. Dette gælder særligt, hvis en licenshaver fremstiller produkterne ud over det aftalte stykantal og bringer dem i omsætning, hvis han i stedet for blot at sælge det af patenthaveren leverede produkt selv fremstiller det, eller hvis han i modstrid med en territorialt begrænset licens eksporterer produktet til et land, der ikke dækkes af licensen.

Artikel 32 fastsætter som nævnt endnu en undtagelse med hensyn til konsumtion af de rettigheder, som knytter sig til fællesskabspatentet, nemlig i tilfælde hvor der foreligger grunde, der efter fællesskabsretten ville gøre det rimeligt at give fællesskabspatentet en større udstrækning end normalt. Ved »fællesskabsretten« forstås såvel Romtraktatens regler som den afledede ret og Domstolens afgørelser, samt nationale retsprincipper i de 9 medlemsstater, som er fælles for disses nationale lovgivninger.

Ligesom artikel 32 indeholder bestemmelser om konsumtion af de rettigheder, der er knyttet til et fællesskabspatent, giver artikel 81 af hensyn til sikringen af de frie varebevægelser inden for Fællesmarkedet samme regel for nationale patenter. Bestemmelsen tager hensyn til den ovennævnte praksis, der er udviklet af Domstolen, der dog kun har kunnet beskæftige sig med konsumtion af rettigheder, der er knyttet til nationale patenter.

Artikel 81 angår ikke tilfælde, hvor der i de enkelte stater findes parallelle patenter, men drejer sig udelukkende om konsumtion af rettigheder, der er knyttet til nationale patenter, når det patentbeskyttede produkt er bragt i omsætning i en af de kontraherende stater af patenthaveren selv eller af andre med hans samtykke. I denne forbindelse får den fra artikel 32 overtagne begrænsning,